

Kaupunkiympäristön palvelualue

8.2.2021

Kansallisen vesihuoltouudistuksen toimeenpano-ohjelman luonnos

Lahden kaupunki pitää tärkeänä, että vesihuollon kehittämis- ja järjestämisvastuu säilyy kunnilla. Yhteiskunnalle kriittisten toimien osalta huolehditaan ohjaustoimista, joilla kyetään varmistamaan mm. valmiussuunnitelmien toimivuus. Niiden vesihuoltolaitosten tai niiden osien omistajuuden määräysvallan pitämisessä kunnan hallussa, jotka ovat yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisiä tilanteesta riippumatta, tulee huolehtia jatkossakin. Ympäristönsuojeluviranomaisen kannan mukaan vesihuolto on välttämättömyyspalvelu, jonka monopoliaseman vuoksi sen tuotot tulisi ohjata saneerausvelan sekä verkostoinvestointien kattamiseen. Mutta samalla on hyvä tunnistaa taloudelliset tosiasiat ja antaa mahdollisuudet myös ulkopuoliselle pääomalla vaikkapa verkostojen omistamisessa. Lainsäätäjän tulisi pyrkiä määrittelemään kohtuullinen tuotto riittävien taustaselvitysten pohjalta, jotta määrittely olisi tasapuolinen. Etenkin suurten kuntien kohdalla on vaarana, että tuloutukset koetaan piiloverotuksena.

Vesihuollon kehittämissuunnittelu koko kunnan alue huomioiden on tärkeää. Lainsäädännön veloitetta kehittämissuunnittelusta tulisi terävöittää ja mahdollisesti palata aiempaan veloitteeseen vesihuollon kehittämissuunnitelman laatisemisesta. Ohjelmaluonnoksessa esitetty pitkän aikavälin investointisuunnittelun säätäminen pakolliseksi vaikuttaa tarpeelliselta.

Liittymisvelvollisuuden vapautusperusteisiin olisi hyvä kirjata jo suoraan lakiin tiettyjä tapauksia, esim. erilliset kantovedelliset pihasaunat ja kesäkeittiöt, joiden vähäiset jätevedet voidaan käsitellä kiinteistöllä, jotta hallinnollisesti raskaalta vapautusprosessilta välttyttäisiin tapauksissa, joissa vapautus pääsääntöisesti myönnetään.

Toiminta-aluepäätösten ajantasaisuuteen tulisi kunnissa kiinnittää huomiota. Asiaa tulisi ohjata lainsäädännöllä tarkemmin, jotta toiminta-alueet olisivat riittävästi ajan tasalla ja siten selkeästi hyödynnettävissä asukkaiden, vesihuoltolaitoksen, kunnan sekä viranomaisten päätöksenteossa. Sama koskee vesihuollon kehittämissuunnitelmaa, kuten jo edellä on todettu.

Hulevesiin liittyvää lainsäädäntöä tulisi selkeyttää. Saarisen (2020) taustaselvityksessä listatut kehittämiskohteet vastaavat näkemystämme. Erityisesti tulisi tarkastella kiinteistön liittymisvelvollisuutta hulevesiverkostoon sekä sen yhtensovittamista MRL:n hulevesisäännösten tavoitteiden kanssa (ensisijaisesti kannustetaan käsittelemään hulevedet tontilla). Myös vesilain ja vesihuoltolain säännökset hulevesien johtamisesta ojaan vaatisivat lähempää tarkastelua.

MIKA LASTIKKA
Mika Lastikka
va. kaupungininsinööri
050 63891
mika.lastikka@lahti.fi

